

บทที่ 6

เสาหลักที่สี่ของ

ความเชื่อในตรีเอกานุภาพ: วิวรณ์บทที่ 1

วิวรณ์บทที่ 1 เป็นหนึ่งในสี่เสาหลักของความเชื่อในตรีเอกานุภาพที่เมื่อสมัยผมยังเป็นผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ ผมได้ใช้เพื่อพิสูจน์ว่าพระเยซูทรงเป็นพระเจ้า รวมทั้งอีกสามเสาหลักคือ ยอห์นบทที่ 1, โคโลสีบทที่ 1, และฮีบรูบทที่ 1 แต่การศึกษาวิวรณ์บทที่ 1 อย่างละเอียดจะแสดงให้เห็นว่าบทนี้ไม่ได้สอนความเชื่อในพระเจ้าตรีเอกานุภาพ หรือว่าความเป็นพระเจ้าของพระคริสต์ เราจะสรุปให้เห็นโดยย่อเพราะเราจะพูดถึงหัวข้อที่เกี่ยวข้องกันในบทต่อไปเกี่ยวกับการยกย่องสรรเสริญพระเจ้าในพันธสัญญาใหม่ ต่อไปนี้คือวิวรณ์บทที่ 1 ทั้งบท

¹ วิวรณ์ของพระเยซูคริสต์ที่พระเจ้าประทานแก่พระองค์ เพื่อแสดงให้บรรดาผู้รับใช้ของพระองค์เห็นที่จะต้องเกิดขึ้นในไม่ช้า พระองค์ได้ทรงให้ทูตสวรรค์ไปแจ้งกับยอห์นผู้รับใช้ของพระองค์ ²ผู้เป็นพยานถึงพระวาระของพระเจ้าและคำพยานเกี่ยวกับพระเยซูคริสต์ แม้กระทั่งกับทุกสิ่งที่ท่านเห็น ³ความสุขมีแก่ผู้ที่อ่านคำเผยพระวาระนี้ และความสุขมีแก่บรรดาผู้ที่ฟังแล้วประพฤติตามสิ่งที่เขียนไว้ในนั้น เพราะเวลานั้นใกล้เข้ามาแล้ว

⁴ยอห์น เรียนมายังคริสตจักรทั้งเจ็ดที่อยู่ในแคว้นเอเชีย ขอพระคุณและสันติสุขมีแก่ท่านทั้งหลาย จากพระองค์ผู้ทรงเป็นอยู่ ผู้ทรงเคยเป็นอยู่ และผู้ที่จะเสด็จมา และจากวิญญาณทั้งเจ็ดที่อยู่หน้าพระที่นั่งของพระองค์ ⁵และจากพระเยซูคริสต์ผู้เป็นพยานที่ซื่อสัตย์ เป็นบุตรหัวปีที่เป็นขึ้นจากตาย และเป็นผู้ปกครองเหนือบรรดากษัตริย์ในโลก แต่พระองค์ผู้ทรงรักเราทั้งหลายและได้ทรงให้เราหลุดพ้นจากบาปของเราด้วยพระโลหิตของพระองค์ ⁶และได้ทรงตั้งเราให้เป็นอาณาจักรและเป็นปุโรหิตของพระเจ้าและพระบิดาของพระองค์ ขอให้พระเกียรติและฤทธิ์อำนาจมีแด่พระองค์ตลอดไปเป็นนิตย์ อาเมน

⁷ดูเถิด พระองค์จะเสด็จมากับหมู่เมฆ และนัยน์ตาทุกดวงจะเห็นพระองค์ แม้แต่คนเหล่านั้นที่ได้แทงพระองค์ และมนุษย์ทุกเผ่าพันธุ์ทั่วโลกจะร้องครวญเพราะพระองค์ ก็จะเป็นไปเช่นนั้น อาเมน ⁸พระเจ้าผู้ทรงเป็นองค์ผู้เป็นเจ้าของผู้ทรงฤทธานุภาพสูงสุดตรัสว่า “เราเป็นอัลฟาและโอเมกา ผู้ทรงเป็นอยู่ ผู้ทรงเคยเป็นอยู่ และผู้ที่จะเสด็จมา”

⁹ข้าพเจ้าคือยอห์น พี่น้องของท่านทั้งหลาย ผู้มีส่วนร่วมในความทุกข์ยากและในอาณาจักร และความทรหดอดทนที่มีอยู่ในพระเยซู ข้าพเจ้ามาอยู่ที่เกาะปัทมอสเพราะพระวาระของพระเจ้าและคำพยานของพระเยซู ¹⁰ข้าพเจ้าอยู่ในพระวิญญูณในวันขององค์พระผู้เป็นเจ้า และข้าพเจ้าได้ยินเสียงเหมือนอย่างเสียงแตรดังมาจากข้าง

หลังข้าพเจ้า ¹¹กล่าวว่า “จงเขียนสิ่งที่ท่านเห็นลงในหนังสือม้วน แล้วส่งไปให้คริสตจักรทั้งเจ็ด ถึงคริสตจักรที่เมืองเอฟะซัส เมืองสเมอร์นา เมืองเปอร์กัมมัส เมืองธียาติรา เมืองซาร์ดีส เมืองฟีลาเดลเฟีย และเมืองเลาดีเซีย”

¹²แล้วข้าพเจ้าก็หันมาดูเสียงที่พูดกับข้าพเจ้า และเมื่อหันมา ข้าพเจ้าก็เห็นคันประทีปทองคำเจ็ดคัน ¹³และในท่ามกลางคันประทีปเหล่านั้นมีผู้หนึ่งเหมือนบุตรมนุษย์ ทรงฉลองพระองค์ยาว และทรงคาดแถบทองคำรอบพระองค์ ¹⁴พระเศียรและพระเกศาของพระองค์ขาวเหมือนอย่างขนแกะ เหมือนอย่างหิมะ พระเนตรของพระองค์เหมือนอย่างเปลวไฟ ¹⁵พระบาทของพระองค์เหมือนทองสัมฤทธิ์เงางาม ดังหลอมในเตาไฟ และพระสุรเสียงของพระองค์เหมือนเสียงน้ำมากหลาย ¹⁶พระองค์ทรงถือดาวเจ็ดดวงไว้ในพระหัตถ์ขวาของพระองค์ และมีดาบสองคมที่คมกริบออกมาจากพระโอษฐ์ของพระองค์ และพระพักตร์ของพระองค์เหมือนดวงอาทิตย์ที่ส่องแสงแรงกล้า

¹⁷เมื่อข้าพเจ้าเห็นพระองค์ ข้าพเจ้าก็ล้มลงแทบพระบาทของพระองค์เหมือนคนตาย แต่พระองค์ทรงวางพระหัตถ์ขวามือข้าพเจ้า และตรัสว่า “อย่ากลัวเลย เราเป็นเบื้องต้นและเป็นเบื้องปลาย ¹⁸และเป็นผู้ที่ดำรงชีวิตอยู่ เราตายแล้ว และดูเถิดเรายังดำรงชีวิตอยู่ตลอดไป และเราถือลูกกุญแจแห่งความตายและแดนมรณา ¹⁹เพราะฉะนั้น จงเขียนสิ่งที่เจ้าได้เห็น คือสิ่งที่กำลังเป็นอยู่ขณะนี้ และสิ่งที่เกิดขึ้นหลังจากนี้ ²⁰ส่วนความล้าลึกของดาวทั้งเจ็ดดวงที่เจ้าเห็นในมือขวาของเรา และของคันประทีปทองคำทั้งเจ็ด ดาวเจ็ดดวงก็คือบรรดาทูตสวรรค์ของคริสตจักรทั้งเจ็ด และคันประทีปเจ็ดคันนั้นก็คือคริสตจักรทั้งเจ็ด (ฉบับ ESV)

การเปิดเผยของพระเยซูคริสต์ซึ่งพระเจ้าประทานแก่พระองค์

เมื่อยังเป็นผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพนั้น เราไม่ได้สังเกตหรือให้ความสำคัญอย่างเพียงพอว่า การเปิดเผยของพระเยซูคริสต์ไม่ได้มาจากพระเยซูเอง แต่แท้จริงแล้วมาจากพระเจ้าผู้ประทานให้กับพระเยซูเพื่อพระเยซูจะได้แสดงแก่บรรดาผู้รับใช้ (หรือทาส) ของพระองค์ โดยเฉพาะอัครทูตยอห์น

วิวรรณ์ของพระเยซูคริสต์ที่พระเจ้าประทานแก่พระองค์ เพื่อแสดงให้บรรดาผู้รับใช้ของพระองค์เห็นที่จะต้องเกิดขึ้นในไม่ช้า พระองค์ได้ทรงให้ทูตสวรรค์ไปแจ้งกับยอห์นผู้รับใช้ของพระองค์ (วิวรรณ์ 1:1 ฉบับ ESV)

เป็นเรื่องน่าแปลกใจที่หนังสือวิวรรณ์เริ่มต้นด้วยการแยกแยะบุคคลไว้อย่างชัดเจน ที่ทำให้เห็นความแตกต่างระหว่างพระเยซูคริสต์กับพระเจ้าในคำกล่าวว่า พระเจ้าได้ประทานวิวรรณ์ให้กับพระเยซูคริสต์ ยอห์นกล่าวว่าตรงๆด้วยภาษาที่ไม่ได้สนับสนุนความเชื่อในตรีเอกานุภาพว่า “พระเจ้า” แทนที่จะเป็น “พระเจ้าพระบิดา” ซึ่งทำให้พระเยซูทรงแตกต่างไปจากพระเจ้า และไม่ใช่ว่าจากพระเจ้าพระบิดา ผู้ที่ถึงอย่างไรก็เป็นพระเจ้าเที่ยงแท้องค์เดียว (ยอห์น 17:3)¹ และข้อสรุปของเราได้แรงสนับสนุนมากขึ้นจากข้อเท็จจริงที่ว่าข้อนี้ พูดถึง “พระเจ้าที่ชี้เฉพาะ” (*ho theos*) มากกว่า “พระเจ้า” (*theos*)

¹ ยอห์น 17:3 “และนี่แหละคือชีวิตนิรันดร์ คือการที่พวกเขารู้จักพระองค์ ผู้ทรงเป็นพระเจ้าเที่ยงแท้องค์เดียว และรู้จักพระเยซูคริสต์ที่พระองค์ทรงใช้มา”

ความจริงที่ว่าวิวรณ์ไม่ได้มาจากพระเยซูคริสต์เอง แต่เป็นสิ่งที่พระเจ้าพระบิดาประทานให้แก่พระองค์นั้น ผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพทั้งหลายต่างก็รู้กันดี ยกตัวอย่างเช่น เอช เอ ดับบลิว มายเออร์ กล่าวว่า “การเปิดเผยที่ระบุไว้ในหนังสือเล่มนี้ พระคริสต์ทรงได้รับจากพระบิดา” และ เจ พี แลงก์กล่าวว่า “[วิวรณ์] ซึ่งพระเจ้าประทานแก่พระองค์นั้น พระเจ้าก็คือพระบิดา”²

คู่มืออธิบายพระคัมภีร์ของผู้อธิบายเกี่ยวกับวิวรณ์ 1:1 อธิบายถึงลูกโซ่ของอำนาจที่เริ่มต้นจากพระเจ้าว่า “มีทำการเชื่อมต่อกันในลูกโซ่ของอำนาจ คือพระเจ้า พระคริสต์ ทูตสวรรค์ของพระองค์ ยอห์นผู้รับใช้ของพระองค์ และบรรดาผู้รับใช้ในคริสตจักรทั้งหลาย” คู่มืออธิบายพระคัมภีร์ใหม่ของไอวีพี³ เกี่ยวกับวิวรณ์ 1:1 ก็กล่าวคล้าย ๆ กันว่า

ถ้าพระเยซูทรงเป็นแหล่งโดยตรงของวิวรณ์ พระเจ้าก็ทรงเป็นแหล่งที่มาสูงสุด พระเจ้าประทานวิวรณ์แก่พระเยซูคริสต์เพื่อที่จะแสดงต่อผู้รับใช้ของพระองค์ ประเด็นนี้ก็เหมือนในพระกิตติคุณยอห์นมากที่พระเยซูทรงยืนกรานซ้ำแล้วซ้ำอีกว่า ถ้อยคำที่พระองค์ตรัสนั้นไม่ใช่คำพูดของพระองค์เอง แต่เป็นคำของ “ผู้ที่ส่งพระองค์มา” (เช่น ยอห์น 7:16-17, 28; 8:28; 12:49-50)⁴

แต่ในฐานะที่เป็นผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพนั้น เราได้มองข้ามสิ่งที่ระบุไว้อย่างชัดเจนในวิวรณ์ 1:1 และคิดอย่างผิด ๆ ว่าวิวรณ์มาจากพระเยซูเอง ความจริงมีอยู่ว่า แม้หลังจากการได้รับพระเกียรติของพระองค์⁵ พระเยซูไม่ได้มีอำนาจที่แยกจากพระเจ้า เพราะแม้ในขณะนี้พระองค์ก็ทรงทำทุกสิ่งภายใต้อำนาจของพระบิดา เหมือนที่พระองค์ทรงเคยทำก่อนหน้านั้นเมื่อทรงอยู่ในโลก

ผู้ทรงเป็นอยู่ ผู้ทรงเคยเป็นอยู่ และผู้ที่จะเสด็จมา

คำทักทายของยอห์นถึงคริสตจักรเจ็ดแห่งในเอเชียในข้อ 4 และข้อ 5 นั้นเป็นเรื่องที่ไม่ธรรมดาในการใช้คำศัพท์ที่ในพระคัมภีร์จะมีเฉพาะในหนังสือวิวรณ์

ยอห์น เรียนมายังคริสตจักรทั้งเจ็ดที่อยู่ในแคว้นเอเชีย ขอพระคุณและสันติสุขมีแก่ท่านทั้งหลาย จากพระองค์ ผู้ทรงเป็นอยู่ ผู้ทรงเคยเป็นอยู่ และผู้ที่จะเสด็จมา และจากวิญญาณทั้งเจ็ดที่อยู่หน้าพระที่นั่งของพระองค์ และจากพระเยซูคริสต์ผู้เป็นพยานที่ซื่อสัตย์ เป็นบุตรหัวปีที่เป็นขึ้นจากตาย และเป็นผู้ปกครองเหนือบรรดาภคัตริย์ในโลก (วิวรณ์ 1:4-5 ฉบับ ESV)

คำทักทายนี้อาจเป็นเพียงการขยายคำทักทายของเปาโลซึ่งคริสตจักรในยุคแรกคุ้นเคยว่า “ขอพระคุณและสันติสุขจากพระเจ้าพระบิดาของเรา และจากพระเยซูคริสต์องค์พระผู้เป็นเจ้าดำรงอยู่กับท่านทั้งหลาย”⁶

² H.A.W. Meyer; J.P. Lange; ทั้งสองคำกล่าวนี้ยกมาจากคู่มือวิเคราะห์และตีความวิวรณ์ของยอห์นโดย เอช เอ ดับบลิว มายเออร์ (หน้า 95) และคู่มืออธิบายพระคัมภีร์ของแลงก์เกี่ยวกับพระคัมภีร์อัครดลิตี (เกี่ยวกับวิวรณ์ 1:1)

³ IVP New Testament Commentary

⁴ ยอห์น 7:16-17 พระเยซูจึงตรัสตอบพวกเขาว่า “คำสอนของเราไม่ใช่ของเราเอง แต่เป็นของผู้ทรงใช้เรามา ถ้าใครตั้งใจประพฤติตามพระประสงค์ของพระองค์ คนนั้นก็จรรู้ว่าคำสอนนี้มาจากพระเจ้า หรือว่าเราพูดตามใจชอบเอง”

⁵ หมายถึงการเป็นขึ้นจากความตาย และการเสด็จสู่สวรรค์ (ผู้แปล)

⁶ คำทักทายนี้ปรากฏในโรม 1:7; 1 โครินธ์ 1:3; 2 โครินธ์ 1:2; กาลาเทีย 1:3; เอเฟซัส 1:2; ฟิลิปปี 1:2; 2 เธสะโลนิกา 1:2; ฟิเลโมน 1:3

แต่ถ้าเราใช้คำทักทายของยอห์นแบบตรงตัวมากกว่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับวิญญาณทั้งเจ็ดที่อยู่หน้าพระที่นั่ง มันก็จะเป็นข้อความที่ไปถึงคริสตจักรทั้งเจ็ดในนามของสามฝ่าย คือพระเจ้า “ผู้ทรงเป็นอยู่ ผู้ทรงเคยเป็นอยู่ และผู้ที่จะเสด็จมา” อีกทั้งวิญญาณทั้งเจ็ด⁷ที่อยู่หน้าพระที่นั่งของพระเจ้า และพระเยซูคริสต์ ยอห์นแยกให้เห็นความแตกต่างของบุคคลอีกครั้ง คราวนี้แยกให้เห็นว่าพระเยซูคริสต์ทรงแตกต่างจากพระองค์ “ผู้ทรงเป็นอยู่ ผู้ทรงเคยเป็นอยู่ และผู้ที่จะเสด็จมา” ซึ่งเป็นคำเรียกพระเจ้าที่ในพระคัมภีร์จะมีเฉพาะแต่ในวิวรณ์เท่านั้น คำเรียกนี้มีปรากฏสามครั้งในวิวรณ์ ครั้งแรกอยู่ตรงนี้ (1:4) และกล่าวซ้ำใน 1:8 และ 4:8 อีกทั้งยังมีปรากฏในรูปที่สั้นกว่าใน 11:17 และ 16:5 รวมทั้งหมดห้าครั้ง

วิวรณ์ 1:4 ขอพระคุณและสันติสุขมีแก่ท่านทั้งหลาย จากพระองค์ผู้ทรงเป็นอยู่ ผู้ทรงเคยเป็นอยู่ และผู้ที่จะเสด็จมา

วิวรณ์ 1:8 พระเจ้าผู้ทรงเป็นองค์ผู้เป็นเจ้าของผู้ทรงฤทธานุภาพสูงสุด ตรัสว่า “เราเป็นอัลฟาและโอเมกา ผู้ทรงเป็นอยู่ ผู้ทรงเคยเป็นอยู่ และผู้ที่จะเสด็จมา”

วิวรณ์ 4:8 พวกเขาพูดไม่หยุดตลอดทั้งวันทั้งคืนว่า “บริสุทธิ์ บริสุทธิ์ บริสุทธิ์ องค์ผู้เป็นเจ้าของพระเจ้าผู้ทรงฤทธานุภาพสูงสุด ผู้ทรงเคยเป็นอยู่ ผู้ทรงเป็นอยู่ และผู้ที่จะเสด็จมา”

วิวรณ์ 11:17 “ข้าพระองค์ทั้งหลายขอบพระคุณพระองค์ องค์ผู้เป็นเจ้าของ พระเจ้าผู้ทรงฤทธานุภาพสูงสุด ผู้ทรงเป็นอยู่และผู้ทรงเคยเป็นอยู่ เพราะพระองค์ได้ทรงสำแดงฤทธานุภาพอันยิ่งใหญ่ของพระองค์ และได้ทรงเริ่มครอบครอง”

วิวรณ์ 16:5 “พระองค์ทรงยุติธรรม ข้าแต่องค์บริสุทธิ์ ผู้ทรงเป็นอยู่และผู้ทรงเคยเป็นอยู่ เพราะพระองค์ได้ทรงนำการพิพากษามา” (กล่าวถึงพระเจ้า, ข้อ 1)

คำเรียก “ผู้ทรงเป็นอยู่ ผู้ทรงเคยเป็นอยู่ และผู้ที่จะเสด็จมา” (หรือในรูปที่สั้นกว่า) ในข้อเหล่านี้ไม่ได้กล่าวถึงพระเยซูคริสต์ ในแต่ละกรณีจะอ้างถึงพระเจ้า พระบิดาของพระเยซูคริสต์ตามที่ผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพส่วนมากยอมรับ

⁷ ถ้าวิญญาณทั้งเจ็ดที่อยู่หน้าพระที่นั่งของพระเจ้า (วิวรณ์ 1:4) ถูกเข้าใจว่าเป็นวิญญาณจริง วิญญาณเหล่านั้นอาจเป็น “ทูตสวรรค์เจ็ดองค์ที่ยืนอยู่ต่อพระพักตร์พระเจ้า” (วิวรณ์ 8:2) โดยทูตสวรรค์ทั้งปวงเป็น “วิญญาณผู้ปรนนิบัติ” (ฮีบรู 1:14) นอกจากนี้วิวรณ์ 3:1 ยังพูดถึง “วิญญาณทั้งเจ็ดของพระเจ้าและดาวเจ็ดดวง” ที่ดาวเจ็ดดวงก็คือบรรดาทูตสวรรค์ของคริสตจักรทั้งเจ็ด (วิวรณ์ 1:20) นั้น บ่งบอกว่า “วิญญาณทั้งเจ็ดของพระเจ้า” อาจเป็นทูตสวรรค์เช่นกัน ถ้าเป็นเช่นนั้นก็อาจมีความคล้ายกันระหว่างสามชุดของจำนวนเจ็ดดังนี้คือ วิญญาณทั้งเจ็ดที่อยู่หน้าพระที่นั่งของพระเจ้า (วิวรณ์ 1:4), วิญญาณทั้งเจ็ดของพระเจ้า (วิวรณ์ 3:1), และทูตสวรรค์ทั้งเจ็ดที่ยืนอยู่เฉพาะพระพักตร์พระเจ้า (วิวรณ์ 8:2), โดยทูตสวรรค์ทั้งปวงเป็นวิญญาณผู้ปรนนิบัติ (ฮีบรู 1:14) มีอีกสองข้อที่อาจเกี่ยวข้องกัน วิวรณ์ 4:5 เทียบ “วิญญาณทั้งเจ็ดของพระเจ้า” กับ “เจ็ดคบเพลิง” ต่อหน้าพระที่นั่ง ซึ่งทำให้นึกขึ้นได้ว่าทูตสวรรค์คือ “เปลวเพลิง” (ฮีบรู 1:7) วิวรณ์ 5:6 พูดถึง “พระวิญญาณทั้งเจ็ดของพระเจ้า” ที่พระเจ้าทรงส่งออกไปทั่วแผ่นดินโลก” เป็นการเตือนเรารู้ว่า “ทูตสวรรค์” (ผู้สื่อสาร) ได้ถูก “ส่ง” ออกไป (วิวรณ์ 22:6,16)

⁸ คำว่า “องค์พระผู้เป็นเจ้า” นี้หมายถึง “พระยาห์เวห์” ซึ่งวิวรณ์ 4:8 อ้างอิงมาจากอิสยาห์ 6:3 ฉบับมาตรฐาน 2011 แปลว่า “บริสุทธิ์ บริสุทธิ์ บริสุทธิ์ พระยาห์เวห์จอมทัพ” (ผู้แปล)

ผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพบางคนบอกว่า สามอนุประโยคในคำกล่าว “ผู้ทรงเป็นอยู่ ผู้ทรงเคยเป็นอยู่ และผู้ที่เสด็จมา” อ้างถึงพระบิดา พระบุตร และพระวิญญาณบริสุทธิ์ตามลำดับ แต่ข้อสรุปนี้แปลกๆ และไม่มีมูลความจริงจนไม่เป็นที่ยอมรับแม้แต่ในงานเขียนของผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ เช่น *คู่มืออธิบายพระคัมภีร์สำหรับนักเทศน์* (วิวรณ์ 1:4) กล่าวว่า “ทุกอนุประโยคใช้กับพระบิดาไม่ใช้กับแต่ละพระองค์” *พระคัมภีร์ใหม่ภาษากรีกของอัลฟอร์ด* (วิวรณ์ 1:4) กล่าวว่า “ชื่อเรียกรวม” นั้น “ต้องใช้กับพระบิดา” *คู่มืออธิบายพระคัมภีร์ของผู้อธิบาย*⁹ (วิวรณ์ 1:4) กล่าวว่าคำเรียก “ทรงเป็นอยู่ ผู้ทรงเคยเป็นอยู่ และผู้ที่เสด็จมา” กล่าวถึง “พระบิดา” โดยเฉพาะ ยังมีกล่าวต่อไปว่าคำเรียกนี้แสดงถึงความเหนือกาลเวลาที่นิรันดร์ของพระยาห์เวห์

ชื่อที่อธิบายเกี่ยวกับพระบิดา [ผู้ทรงเป็นอยู่ ผู้ทรงเคยเป็นอยู่ และผู้ที่เสด็จมา] ไม่มีปรากฏที่ไหนเลย นอกจากวิวรณ์ (4:8; เปรียบเทียบ 11:17; 16:5) เป็นที่เข้าใจกันโดยทั่วไปว่า เป็นการถอดความสำหรับชื่อของพระเจ้าที่แสดงให้เห็นว่าพระคัมภีร์เดิมด้วยอักษรฮีบรูว่า YHWH ที่หมายถึงพระเจ้า... การรวมกันครบของทั้งสามกาลในไวยากรณ์เหล่านี้ [นั่นคือ กาลปัจจุบัน อดีตกาล อนาคตกาล] มีปรากฏในทาร์กัมปาเลสไตน์เกี่ยวกับเฉลยธรรมบัญญัติ 32:39 ... กาลในไวยากรณ์เหล่านี้ทำให้รู้ว่าพระเจ้าองค์เดียวกันนี้สถิตอยู่ตลอดไปกับผู้ที่อยู่ในพันธสัญญาของพระองค์

คู่มืออธิบายการใช้พระคัมภีร์เดิมในพระคัมภีร์ใหม่ เกี่ยวกับวิวรณ์ 1:4 อธิบายไว้ว่า “ผู้ทรงเป็นอยู่ ผู้ทรงเคยเป็นอยู่ และผู้ที่เสด็จมา” หมายถึง YHWH ของอพยพ 3:14¹⁰ โดยชี้ไปที่การใช้ไวยากรณ์กรีกที่ผิดธรรมดาของยอห์น ผู้อ่านบางคนอาจต้องการอ่านข้ามคำอ้างอิงต่อไปนี้เนื่องจากมีลักษณะที่เป็นวิชาการอยู่บ้าง

คำอธิบายเกี่ยวกับพระเจ้าว่า “ผู้ทรงเป็นอยู่ ผู้ทรงเคยเป็นอยู่ และผู้ที่เสด็จมา” เป็นการตีความชื่อ “YHWH” (ยาห์เวห์) ที่ยึดความคิดตามอพยพ 3:14 พร้อมด้วยคำอธิบายเกี่ยวกับกาลกรียาสองและสามส่วนเกี่ยวกับพระเจ้าในอิสยาห์ (เปรียบเทียบอิสยาห์ 41:4; 43:10; 44:6; 48:12) ซึ่งเป็นไปได้ว่าคำอธิบายเหล่านี้เองเป็นความคิดเกี่ยวกับพระนามของพระเจ้าในอพยพ 3:14 ชื่อในอพยพ 3:14 ยังถูกขยายในลักษณะสามส่วนโดยคำสอนสืบทอดของชาวยิวในภายหลังโดยเฉพาะอย่างยิ่งทาร์กัมซูโด-โยนาธาน¹¹ ในเฉลยธรรมบัญญัติ 32:39 ที่ว่า “เราทั้งหลาย คือผู้ที่ เป็นอยู่ และเคยเป็นอยู่ และเราทั้งหลายเป็นผู้ที่จะเป็น” ส่วนแรกที่ว่า “ผู้ที่เป็นอยู่” (*ho ōn*) มาจากอพยพ 3:14 ฉบับ LXX (*egō eimi ho ōn*) และแม้ว่าคำบุพบท *apo* จะเรียกครองสัมพันธการก ยอห์นก็คง *ho ōn* ให้เป็นกรรตุการก¹² เพื่อเน้นสิ่งนี้ว่าเป็นการกล่าวถึงอพยพ

กล่าวโดยสรุปแล้ว คำเรียกที่ไม่เปลี่ยนแปลงว่า “ผู้ทรงเป็นอยู่ ผู้ทรงเคยเป็นอยู่ และผู้ที่เสด็จมา” เป็นของพระยาห์เวห์พระเจ้า ไม่ใช่ของพระเยซู และแสดงถึงความเหนือกาลเวลาที่นิรันดร์ของพระเจ้า

⁹ *Pulpit Commentary; Alford's Greek Testament; Expositor's Bible Commentary*

¹⁰ อพยพ 3:14 พระเจ้าจึงตรัสกับโมเสสว่า “เราเป็นผู้ซึ่งเราเป็น” แล้วพระองค์ตรัสว่า “ไปบอกชนชาติอิสราเอลดังนี้ว่า ‘พระองค์ผู้ทรงพระนามว่า เราเป็นทรงใช้ข้าพเจ้ามาหาท่านทั้งหลาย’”

¹¹ Tg. Ps.-J. (Targum Pseudo-Jonathan)

¹² คือการกที่ประธานของประโยคเป็นผู้กระทำ และสัมพันธการก คือการกที่แสดงความเป็นเจ้าของ (ผู้แปล)

(อพยพ 3:14 “เราเป็นผู้ซึ่งเราเป็น”) ซึ่งยังเผยให้เห็นในสดุดี 90:2 ว่า “ก่อนที่ภูเขาทั้งหลายเกิดขึ้นมา หรือ ก่อนที่พระองค์จะทรงให้กำเนิดแผ่นดินโลกและพิภพ พระองค์ทรงเป็นพระเจ้าตั้งแต่นิรันดร์กาลถึงนิรันดร์กาล” ภาพของพระยาห์เวห์ว่าเป็นผู้ที่ทรงขยายขอบเขตของพระองค์ไปถึงอดีตอันไม่มีที่สิ้นสุด ผ่านสู่ ปัจจุบัน และเข้าไปในอนาคตนั้นมีรายละเอียดเพิ่มเติมในข้อ 8

พระเจ้าผู้ทรงฤทธานุภาพสูงสุด ตรัสว่า “เราเป็นอัลฟาและโอเมกา” ผู้ทรงเป็นอยู่ ผู้ทรงเคยเป็นอยู่ และผู้ที่ จะเสด็จมา (วิวรณ์ 1:8)

พระยาห์เวห์ทรงเป็นอัลฟา ซึ่งเป็นตัวอักษรตัวแรก เพราะทุกสิ่งมาจากพระองค์ พระองค์ทรงเป็นโอเมกา ซึ่งเป็นตัวอักษรตัวสุดท้าย เพราะทุกสิ่งจะกลับมาหาพระองค์ด้วยความสำเร็จอันงดงามตามพระประสงค์ ของพระองค์

พระเยซูคริสต์ทรงเป็นพยานที่ซื่อสัตย์ เป็นบุตรหัวปีที่เป็นขึ้นจากความตาย

และจากพระเยซูคริสต์ผู้เป็นพยานที่ซื่อสัตย์ เป็นบุตรหัวปีที่เป็นขึ้นจากความตาย และเป็นผู้ปกครองเหนือบรรดา กษัตริย์ในโลก แต่พระองค์ผู้ทรงรักเราและได้ทรงให้เราหลุดพ้นจากบาปของเราด้วยพระโลหิตของพระองค์ (วิวรณ์ 1:5)

นี่คือภาพที่สวยงามของพระเยซูคริสต์ผู้ทรงเป็น “พยานที่ซื่อสัตย์” ต่อพระบิดาของพระองค์จนถึง ความตายดังที่มีการกล่าวถึงพระองค์ในฟิลิปปี 2:8 ว่าทรงยอมเชื่อฟังจนถึงความมรณา กระทั่งมรณบบนทาง เชน ด้วยเหตุนี้สิ่งแรกที่กล่าวถึงชีวิตในโลกของพระเยซูในวิวรณ์ ก็คือความซื่อสัตย์ต่อพระยาห์เวห์พระบิดา ของพระองค์ ทั้งโดยชีวิตของพระองค์และโดยความตายของพระองค์ ความสมบูรณ์แบบของพระเยซูอยู่ใน ความสัตย์ซื่อที่สมบูรณ์ของพระองค์ต่อพระบิดาของพระองค์ในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้พระองค์เพื่อ เป็นพยานถึงพระบิดา ความสมบูรณ์แบบไม่ได้เป็นแนวคิดนามธรรม แต่เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นในคุณภาพ ชีวิตที่ไม่มีใครเทียบได้ของพระเยซู

เพราะพระเยซูทรงซื่อสัตย์จนถึงความตาย พระบิดาจึงทรงชุบพระองค์ให้เป็นขึ้นจากความตาย ด้วย เหตุนี้พระองค์จึงทรงเป็นบุตรหัวปีที่เป็นขึ้นจากความตาย (ข้อ 5) ผู้ที่ถือลูกกุญแจแห่งความตายและแดน คนตาย (ข้อ 18) ในฐานะบุตรหัวปี พระเยซูจึงทรงเป็นเบื้องต้นและเบื้องปลาย (ข้อ 17) เป็นทั้งจุดเริ่มต้น และเป้าหมายของการทรงสร้างใหม่ซึ่งได้เริ่มต้นอย่างแท้จริงด้วยการฟื้นขึ้นจากความตาย

แม้ว่า “เบื้องต้นและเบื้องปลาย”¹³ จะหมายถึงพระเจ้าในอิสยาห์ 44:6 และ 48:12 ในพระคัมภีร์ใหม่ก็มี หลายวิธีที่สะท้อนถึงคำเรียกนี้ที่ใช้กับพระเยซู ที่สำคัญไม่น้อยจากชีวิตและคำสอนของพระองค์เองดังที่ว่า “ถ้าใครต้องการจะเป็นคนแรก ก็ให้คนนั้นเป็นคนสุดท้าย และเป็นคนปรนนิบัติคนทั้งหลาย” (มาระโก

¹³ “the first and the last” หรือแปลว่า “คนแรกและคนสุดท้าย” (ผู้แปล)

9:35) “คนที่เป็นคนสุดท้ายจะกลับเป็นคนแรก และคนที่เป็นคนแรกจะกลับเป็นคนสุดท้าย” (มัทธิว 20:16)

พระเยซูเป็นคนแรกและคนสุดท้ายในฐานะที่เป็นผู้เลี้ยงที่ดี ผู้เลี้ยงแกะจะเป็นคนแรกที่น่าแกะไปข้างหน้าและเป็นคนสุดท้ายที่คอยดูว่ามีตัวไหนที่พลัดหลงอยู่ข้างหลังหรือไม่ ซึ่งก็เหมือนกับคนนำทางที่นำกลุ่มนักป็นเขาขึ้นไปบนภูเขา แต่ก็ยังเหลือवलงไปดูว่ามีคนถูกทิ้งไว้ข้างหลังหรือไม่

ในที่สุดแล้ว พระเยซูทรงเป็นคนแรกในการเป็น “บุตรหัวปีที่เป็นขึ้นจากตาย” ทั้งยังเป็น “บุตรหัวปีของทุกสิ่งที่ยิ่งสร้าง” (โคโลสี 1:15) ที่อ้างอิงถึงการทรงสร้างใหม่มากกว่าจะเป็นการสร้างเก่า (ตามที่เราเห็นในบทที่ 4) ในการทรงสร้างใหม่นี้ พระเยซูทรงเป็นผู้ที่เริ่มต้น¹⁴ของความเชื่อและเป็นผู้ที่ทำให้ความเชื่อของเราสมบูรณ์¹⁵ (ฮีบรู 12:2) ดังนั้นจึงเป็นเบื้องต้นและเบื้องปลาย

ส่วนที่สามในวิวรณ์ 1:5 ที่มาหลังจาก “ผู้เป็นพยานที่ซื่อสัตย์” และ “เป็นบุตรหัวปีที่เป็นขึ้นจากตาย” ก็คือ “ผู้ปกครองเหนือบรรดาอัครทูตในโลก” นั้นสะท้อนให้เห็นความสูงส่งของพระเยซูในฟิลิปปี 2:9 ส่วนที่สามนี้ยังไม่มีผลอย่างเต็มที่ (“เรายังไม่เห็นว่าคุณอยู่ใต้อำนาจของเขา” ฮีบรู 2:8) แต่จะบรรลุผลเต็มที่เมื่อพระองค์ “จะเสด็จมาพร้อมกับหมู่เมฆ” ในเวลานั้น “นัยน์ตาทุกคนจะเห็นพระองค์” (วิวรณ์ 1:7)

ในฐานะของผู้ปกครองเหนืออัครทูตในโลก พระเยซูจึงทรงได้รับตำแหน่งสูงสุดในโลกมนุษย์ ในสงครามทางโลกที่ต่อสู้กับพระเยซูผู้ที่ถูกเรียกว่าพระเมสโปดกนั้น พระองค์ยังถูกเรียกว่า “เจ้านายเหนือเจ้านายทั้งหลาย และกษัตริย์เหนือกษัตริย์ทั้งหลาย” (วิวรณ์ 17:14) พระเยซูทรงแตกต่างจากคนอื่น ๆ ที่ถูกเรียกว่า “กษัตริย์เหนือกษัตริย์ทั้งหลาย” (อารทาเซอร์ซีสในเอสรา 7:12, เนบูคัดเนสซาร์ในดาเนียล 2:37) ที่ทรงมีสิทธิอำนาจทั้งหมดในสวรรค์และแผ่นดินโลก (มัทธิว 28:18) แม้ว่าจะไม่ได้อยู่เหนือพระเจ้า เพราะพระเยซูจะทรงมีชีวิตอยู่ภายใต้พระเจ้าตลอดไป (1 โครินธ์ 15:27-28)¹⁶ พระเยซูยังตรัสด้วยว่า “เช่นเดียวกับที่เราได้รับสิทธิอำนาจจากพระบิดาของเรา” (วิวรณ์ 2:27) ซึ่งหมายความว่า อำนาจสูงสุดของพระองค์ไม่ใช่อำนาจที่มีอยู่ในตัวเอง แต่เป็นสิ่งที่พระบิดาประทานให้กับพระองค์

ธรรมชาติที่กำลังถูกข่มเหง (วิวรณ์ 1:7) จะเฝ้ามองไปที่การเสด็จมาของพระเยซูด้วยความคาดหวังอย่างร้อนรน พวกเขามีสิ่งมากมายที่จะขอบพระคุณในท่ามกลางความทุกข์ทรมานของพวกเขา ซึ่งเป็นผลมาจากการที่พวกเขาติดตามพระองค์บนแผ่นดินโลก และโดยเฉพาะขอบพระคุณสำหรับความรักที่ช่วยให้รอด

¹⁴ หรือแปลว่า “ผู้นำ” จากคำกรีก “archegos”, ฉบับไทยคิงเจมส์แปลว่า “ผู้ริเริ่ม”, ฉบับมาตรฐาน 2011 แปลว่า “ผู้เบิกทาง”, ฉบับ 1971 แปลว่า “ผู้บุกเบิก” (“archegos” คำเดียวกันนี้ใช้ในฮีบรู 2:10 ฉบับไทยคิงเจมส์แปลว่า “ผู้ที่เป็มนาย” ใช้ในกิจการ 5:31 ฉบับมาตรฐาน 2011 ว่า “องค์พระผู้นำ”) ผู้แปล

¹⁵ “fixing our eyes on Jesus, the author and perfecter of faith” (Heb. 12:2 NAU) ฉบับไทยคิงเจมส์แปลว่า “หมายเอาพระเยซูเป็นผู้ริเริ่มความเชื่อ และผู้ทรงทำให้ความเชื่อของเราสำเร็จ” ฉบับมาตรฐาน 2011 แปลว่า “โดยจับตามองที่พระเยซูผู้เบิกทางความเชื่อ และผู้ทรงทำให้ความเชื่อนั้นสมบูรณ์” (ผู้แปล)

¹⁶ 1 โครินธ์ 15:27-28 ²⁷ เพราะว่า “พระเจ้าทรงให้ทุกสิ่งอยู่ใต้อำนาจภายใต้พระบาทของพระบุตร” แต่เมื่อพระคัมภีร์กล่าวว่าทรงให้ทุกสิ่งอยู่ใต้อาณานั้น ก็รู้ชัดเจนอยู่แล้วว่า ยกเว้นพระเจ้าผู้ทรงให้ทุกสิ่งอยู่ใต้อาณาพระองค์ ²⁸ เมื่อทุกสิ่งอยู่ใต้อาณาพระองค์แล้ว เมื่อนั้นพระบุตรพระองค์เองก็จะทรงอยู่ใต้อาณาพระเจ้า ผู้ทรงให้ทุกสิ่งอยู่ใต้อาณาพระองค์ เพื่อพระเจ้าจะทรงเป็นเอกในทุกสิ่ง

ของพระองค์ที่ว่า “แต่พระองค์ผู้ทรงรักเรา และได้ทรงให้เราหลุดพ้นจากบาปของเราด้วยพระโลหิตของพระองค์ และได้ทรงตั้งเราให้เป็นอาณาจักรและเป็นพวกปุโรหิตของพระเจ้าและพระบิดาของพระองค์ ขอให้พระเกียรติและฤทธิอำนาจมีแด่พระองค์ตลอดไปเป็นนิตย์” (ข้อ 5-6)

ปุโรหิตของพระเจ้าและพระบิดาของพระองค์

ข้อพระคัมภีร์ที่เพิ่งอ้างอิงนี้กล่าวว่า พระเยซูได้ทรงตั้งเราให้เป็น “ปุโรหิตของพระเจ้าและพระบิดาของพระองค์” (ข้อ 6)¹⁷ ไม่ใช่ปุโรหิตของพระเยซูเอง พระองค์ได้ทรงไถ่เราด้วยพระโลหิตของพระองค์ไม่ใช่เพื่อเราจะมีชีวิตอยู่เพื่อตนเองหรือแม้แต่เพื่อพระองค์ในที่สุด แต่เพื่อเราจะได้รับใช้ “พระเจ้าและพระบิดาของพระองค์” ในฐานะของพวกปุโรหิต การปราศจากความเห็นแก่ตัวของพระเยซู ยังเป็นอีกด้านหนึ่งของความสมบูรณ์แบบของพระองค์ ที่เห็นได้ชัดเจนในความรักที่ให้ตัวเองของพระองค์ โดยที่ “พระองค์ได้ทรงให้เราหลุดพ้นจากบาปของเราด้วยพระโลหิตของพระองค์” (ข้อ 5)

ความจริงที่ว่า พระเยซูได้ทรงตั้งเราให้เป็นปุโรหิตของพระเจ้าและพระบิดาของพระองค์นั้น ไม่ได้ให้การสนับสนุนความเป็นพระเจ้าของพระเยซูตามที่อ้างถึงเลย แต่บอกเราแทนว่าพระเจ้ายังทรงเป็น “พระเจ้าและพระบิดาของพระองค์” ด้วย ต่อมาในวิวรณ์ 3:12 เราจะเห็นว่าภายในข้อเดียวกันนี้ พระเยซูตรัสถึงพระเจ้ายาว่าเป็น “พระเจ้าของพระองค์” ถึงสี่ครั้งดังนี้

คนที่ชนะ เราจะทำให้เขาเป็นเสาหลักอยู่ในพระวิหารของพระเจ้าของเรา เขาจะไม่ออกไปจากพระวิหารเลย และเราจะจารึกพระนามพระเจ้าของเราบนตัวเขา และชื่อนครของพระเจ้าของเรา คือนครเยรูซาเล็มใหม่ที่ตั้งมาจากพระเจ้าของเราจากสวรรค์ และจะจารึกนามใหม่ของเราด้วย (ฉบับ ESV)

เมื่อมองย้อนกลับไปครั้งเมื่อเป็นผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพนั้น เราเชื่อกันได้อย่างไรว่าวิวรณ์บทที่ 1 ให้การสนับสนุนความเชื่อในตรีเอกานุภาพและความเป็นพระเจ้าของพระคริสต์ แต่มันกลับเผยให้เห็นในสิ่งที่ตรงกันข้าม นั่นก็คือ วิวรณ์บทที่ 1 ประกาศว่าพระเยซูทรงเป็นมนุษย์ ที่โดยพระโลหิตของพระองค์ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของชีวิตมนุษย์นั้น ทำให้บรรดาคนบาปได้หลุดพ้นจากความผิดบาปของพวกเขา (ข้อ 5) มนุษย์ได้ทำบาปและเขาได้รับการไถ่โดยมนุษย์คนหนึ่ง การไถ่ไม่ได้กระทำโดยทางพระเจ้าเพราะพระองค์ทรงเป็นอมตะที่ไม่สามารถตายได้ แต่การไถ่กระทำโดยทางมนุษย์ที่สามารถตายได้ นี่คือนี่ที่พระยาห์เวห์ได้ทรงมีแผนการไว้ตั้งแต่ก่อนเริ่มต้นของกาลเวลาด้วยพระปัญญาอันล้ำเลิศของพระองค์ (2 ทิโมธี 1:9; 1 โครินธ์ 2:7; ทิตัส 1:2)¹⁸ โดยทรงเห็นว่าโดยทางมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบคนหนึ่งนี้ ที่พระองค์จะทรงช่วยทุกคนที่ร้องออกพระนามของพระองค์ให้รอดได้

¹⁷ ฉบับ ESV และฉบับอื่นๆคือ “priests to his God and Father.” (Rev.1:6) พระคัมภีร์ภาษาไทยมีเพียงฉบับอมตธรรมร่วมสมัยที่แปลว่า “พระเจ้าและพระบิดาของพระองค์” ส่วนฉบับอื่นๆไม่ได้แปลคำว่า “และ” (พระเจ้าพระบิดาของพระองค์) ผู้แปล

¹⁸ 2 ทิโมธี 1:9 “ผู้ทรงช่วยเราให้รอด และทรงเรียกเราด้วยการทรงเรียกอันบริสุทธิ์ ไม่ใช่ตามการกระทำของเรา แต่ตามพระประสงค์และพระคุณของพระองค์เอง คือพระคุณที่ประทานแก่เราในพระเยซูคริสต์ก่อนเริ่มต้นของกาลเวลา”

การที่พระเยซูได้ทรงตั้งเราให้เป็นพวกปุโรหิตของพระเจ้าและพระบิดาของพระองค์มีความหมายว่า มีพระวิหารที่จะรับใช้พระเจ้า เพราะปุโรหิตจะปรนนิบัติรับใช้ที่ไหน ถ้าไม่ใช่ในพระวิหาร? และที่จริงในวันขององค์พระผู้เป็นเจ้า (วิวรณ์ 1:10) ยอห์นเห็น “คันประทีปทองคำเจ็ดคัน” (ข้อ 12) ซึ่งในพระคัมภีร์มักจะตั้งอยู่ในวิสุทธิสถานของพระวิหารเสมอ ใน “ท่ามกลางคันประทีปทองคำเหล่านั้น” ยอห์นเห็น “ผู้หนึ่งเหมือนบุตรมนุษย์” (ข้อ 13)¹⁹ ซึ่งเป็นคำอ้างอิงที่ชัดเจนถึงดาเนียล 7:13 (“มีท่านผู้หนึ่งเหมือนบุตรมนุษย์”) ผู้ที่ยืนอยู่ท่ามกลางคันประทีป “ทรงฉลองพระองค์ยาว และทรงคาดแถบทองคำรอบพระองค์” (วิวรณ์ 1:13) นี่เป็นภาพเสื้อของมหาปุโรหิต (อพยพ 28:4; 29:5) แต่ภาพเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะบอกได้ว่า พระเยซูทรงสวมเสื้อของมหาปุโรหิตหรือไม่ นั่นเป็นเพราะทูตสวรรค์ทั้งเจ็ดในวิวรณ์ 15:6 ก็สวมเสื้อคล้าย ๆ กันคือ “และทูตสวรรค์ทั้งเจ็ดองค์ที่ออกมาจากพระวิหารกับภัยพิบัติทั้งเจ็ดนั้น นุ่งห่มผ้าป่านสะอาดสุกใส และคาดแถบทองคำที่อก”

สิ่งที่กำหนดลักษณะปุโรหิตของผู้ที่ “เหมือนบุตรมนุษย์” มากกว่าก็คือ ข้อเท็จจริงที่ว่าเขายืนอยู่ท่ามกลางคันประทีปทองคำ ในขณะที่ตะเกียงสำหรับครัวเรือนจะพบอยู่ในบ้านเรือนทั่วไป (มัทธิว 5:15; ลูกา 8:16) ส่วนคันประทีปทองคำนั้นไม่น่าจะเป็นของใช้อยู่ในครัวเรือน ยิ่งเมื่อคันประทีปทองคำทั้งเจ็ดตั้งอยู่ด้วยกันด้วยแล้ว เลขเจ็ดบอกถึงพระวิหารที่สมบูรณ์แบบในสวรรค์ซึ่งพระวิหารในโลกได้จำลองแบบ (กัณดารวิถี 8:4; อพยพ 25:9,37,40; กิจการ 7:44; ฮีบรู 9:2)²⁰

ในขณะที่วิวรณ์ 11:4 แสดงให้เห็นผู้เผยพระวจนะสองคนที่ได้รับฤทธานุภาพในบริบทที่แตกต่างกันว่าเป็น “ต้นมะกอกสองต้นและคันประทีปสองอันที่ตั้งอยู่เฉพาะพระพักตร์องค์พระผู้เป็นเจ้าแห่งแผ่นดินโลก” ซึ่งคันประทีปเจ็ดคันในวิวรณ์เป็นตัวแทนของเจ็ดคริสตจักรแห่งเอเชีย (วิวรณ์ 1:20)²¹ ผู้ที่ยืนอยู่ท่ามกลางคันประทีปก็คือ “ผู้หนึ่งเหมือนบุตรมนุษย์” ผู้เป็นมหาปุโรหิตของคริสตจักร (ฮีบรู 2:17; 3:1, 4:14-15, 5:10, 8:1-3; 9:11) “มหาปุโรหิตเช่นนี้แหละที่เหมาะสมสำหรับพวกเรา คือเป็นผู้บริสุทธิ์ ปราศจากอูบาย ไร้มลทิน แยกจากคนบาปทั้งหลาย และอยู่สูงกว่าฟ้าสวรรค์” (ฮีบรู 7:26) จงสังเกตคำคุณศัพท์หลายคำที่ใช้เกี่ยวกับความสมบูรณ์แบบของพระเยซูว่า “บริสุทธิ์ ไร้มลทิน ไม่ต่างพร้อย แยกจากคนบาปทั้งหลาย” (ฉบับ ESV) หรือ “บริสุทธิ์ ไร้อาณา ปราศจากมลทิน แยกออกจากบรรดาคนบาป” (ฉบับ NIV)

พระเยซูผู้เต็มด้วยพระสิริและเป็นที่ยกย่อง

ไม่มีอะไรต้องสงสัยเลยว่า “บุตรมนุษย์” (วิวรณ์ 1:13) ผู้เต็มด้วยพระสิริเหมือนพระเจ้า ซึ่งยืนอยู่ท่ามกลางคันประทีปก็คือพระเยซูเอง เพราะว่าพระองค์เป็นผู้ที่ตรัสด้วยว่า “เราได้ตายแล้ว แต่ดูเถิด เรายังดำรงชีวิตอยู่ตลอดไปเป็นนิรันดร์” (วิวรณ์ 1:18) และข้อ 5 ก็พูดถึงพระเยซูว่า “เป็นบุตรหัวปีที่เป็นขึ้นจากตาย”

¹⁹ วิวรณ์ 1:12-13 “แล้วข้าพเจ้าก็หันกลับมาดูตรงที่พระสุรเสียงตรัสกับข้าพเจ้านั้นและเมื่อหันกลับมาแล้วข้าพเจ้าก็เห็นคันประทีปทองคำเจ็ดคัน ในท่ามกลางคันประทีปเหล่านั้นมีผู้หนึ่งเหมือนบุตรมนุษย์ ทรงฉลองพระองค์ยาวคลุมพระบาท และทรงคาดแถบทองคำที่พระองค์”

²⁰ อพยพ 25:37 “และเจ้าจงทำตะเกียงเจ็ดดวงสำหรับคันประทีปนั้น แล้วตั้งไว้บนยอดแต่ละกิ่งให้ส่องสว่างบริเวณหน้าคันประทีป”

²¹ วิวรณ์ 1:20 ดาวเจ็ดดวงก็คือบรรดาทูตสวรรค์ของคริสตจักรทั้งเจ็ด และคันประทีปเจ็ดคันนั้นก็คือคริสตจักรทั้งเจ็ด

เป็นเรื่องน่าแปลกที่รูปและลักษณะภายนอกของ “บุตรมนุษย์” ของดาเนียลในวิรณเปลี่ยนไปคล้ายกับพระองค์ผู้ดำรงอยู่ตั้งแต่อดีตกาลในดาเนียลว่า “พระเศียรและพระเกศาของพระองค์ขาวเหมือนอย่างขนแกะและขาวเหมือนอย่างหิมะ” (วิรณ 1:14) นี่คล้ายกับภาพของพระเจ้าในดาเนียลที่ว่า “องค์ผู้ดำรงอยู่ตั้งแต่อดีตกาลประทับที่บัลลังก์ของพระองค์ ฉลองพระองค์ขาวเหมือนหิมะ พระเกศาเหมือนขนแกะที่ขาวหมดจด” (ดาเนียล 7:9) พระเยซูผู้เป็นบุตรมนุษย์ได้เป็นขึ้นมาจากความตายหลังจากสิ้นพระชนม์และได้รับการยกย่องขึ้นสูง ทรงกลายมาเป็นพระฉายาของพระองค์ผู้ดำรงอยู่ตั้งแต่อดีตกาล! ตอนนี้พระเจ้าผู้ทรงฤทธานุภาพสูงสุดได้ทรงสำแดงพระองค์เองในพระเยซูผู้เป็นมนุษย์ ผู้ที่ได้รับมอบสิทธิอำนาจทั้งสิ้นทั้งในสวรรค์และในแผ่นดินโลก! พระสิริของพระเจ้าส่องสว่างบนพระพักตร์ของพระเยซูคริสต์ (2 โครินธ์ 4:6) พระเยซูทรงทำให้พระประสงค์ดั้งเดิมของพระเจ้าสำเร็จอย่างสมบูรณ์ในการทรงสร้างมนุษย์ให้เป็น “พระฉายาของพระเจ้า” (ปฐมกาล 1:27)²² เนื่องจากพระเยซูทรงเป็นพระฉายาของพระเจ้าผู้ที่เราไม่อาจมองเห็นได้ (โคโลสี 1:15)²³ ดังนั้นการมองเห็นพระเยซูก็คือการมองเห็นพระเจ้า แม้แต่พระสุรเสียงของพระองค์ซึ่ง “เหมือนเสียงน้ำมากหลาย” (วิรณ 1:15) ก็เหมือนพระสุรเสียงของพระเจ้า (เอเสเคียล 43:2)²⁴ มนุษย์ที่สมบูรณ์แบบเป็นภาพสะท้อนที่สมบูรณ์แบบของพระเจ้า

“พระองค์ทรงถือดาวเจ็ดดวงไว้ในพระหัตถ์ขวาของพระองค์” (วิรณ 1:16) ซึ่งก็คือ “บรรดาทูตสวรรค์ของคริสตจักรทั้งเจ็ด” (ข้อ 20) และ “มีดาบสองคมที่คมกริบออกมาจากพระโอษฐ์ของพระองค์” (ข้อ 16) ซึ่งเป็นการกล่าวอ้างถึงอิสยาห์ 11:4 “ท่านจะตีแผ่นดินโลกด้วยตะบองจากปากของท่าน และท่านจะประหารคนอธรรมด้วยลมจากริมฝีปากท่าน” เป็นการอ้างอิงถึงกษัตริย์ผู้เป็นพระเมสสิยาห์จากเชื้อสายของดาวิด พระวณะของพระเจ้า คมยิ่งกว่าดาบสองคมใดๆ อย่างแท้จริง (ฮีบรู 4:12)

ภาพอันเต็มด้วยพระสิริของพระเยซูในวิรณ 1:16 (“พระพักตร์ของพระองค์เหมือนดวงอาทิตย์ที่ส่องแสงแรงกล้า”) คล้ายกับทูตสวรรค์ที่มีฤทธิ์ในวิรณ 10:1 ที่ว่า “ข้าพเจ้าเห็นทูตสวรรค์ที่มีฤทธิ์อีกองค์หนึ่งลงมาจากสวรรค์ คลุมกายด้วยเมฆและมีรุ่งบนศีรษะของท่าน ใบหน้าของท่านเหมือนดังดวงอาทิตย์ และขาของท่านเหมือนดังเสาเพลิง”

การปรากฏที่เต็มด้วยพระสิริของพระเยซู ทำให้เรานึกถึงการเปลี่ยนแปลงพระกายที่เกิดขึ้นเมื่อพระองค์ทรงมีชีวิตอยู่ในโลกว่า “พระกายของพระองค์ก็เปลี่ยนไปต่อหน้าพวกเขา พระพักตร์ของพระองค์ทอแสงเหมือนดวงอาทิตย์ ฉลองพระองค์ก็ขาวดุจแสงสว่าง” (มัทธิว 17:2) ในทำนองเดียวกัน โดยการไถ่ในพระคริสตนั้น “บรรดาคนชอบธรรมจะส่องแสงเหมือนดวงอาทิตย์อยู่ในอาณาจักรของพระบิดาของพวกเขา” (มัทธิว 13:43)

เมื่อยอห์นเห็นพระเยซูในวิรณ เขาเห็นตามที่เปาโลเรียกว่า “พระสิริของพระเจ้า ที่ปรากฏบนพระพักตร์ของพระเยซูคริสต์” (2 โครินธ์ 4:6) แล้วยอห์นก็ล้มลงแทบพระบาทของพระเยซู (วิรณ 1:17) ซึ่งคล้ายกับที่เอเสเคียลทำเมื่อเห็นพระสิริของพระยาห์เวห์ว่า “นั่นเป็นลักษณะที่เหมือนพระสิริของพระยาห์เวห์

²² ปฐมกาล 1:27 “พระเจ้าจึงทรงสร้างมนุษย์ขึ้นตามพระฉายาของพระองค์ ตามพระฉายาของพระเจ้านั้นพระองค์ทรงสร้างมนุษย์ขึ้น”

²³ โคโลสี 1:15 “พระคริสต์ทรงเป็นพระฉายาของพระเจ้าผู้ไม่ทรงปรากฏแก่ตา ทรงเป็นบุตรหัวปีเหนือทุกสิ่งที่ทรงสร้าง”

²⁴ เอเสเคียล 43:2 “พระสิริของพระเจ้าแห่งอิสราเอลมาจากทิศตะวันออก และพระสุรเสียงของพระองค์ก็เหมือนเสียงน้ำไหลแรง”

และเมื่อข้าพเจ้าเห็นแล้ว ข้าพเจ้าก็ชบหน้าลงถึงดิน” (เอเสเคียล 1:28) ดาเนียลก็กล่าวในทำนองเดียวกันว่า “ข้าพเจ้าได้เห็นนิมิตที่ยิ่งใหญ่นี้ ข้าพเจ้าก็สิ้นเรี่ยวแรง... ข้าพเจ้าก็ฟุบลงชบหน้ากับดินหลับผล็อยไป” (ดาเนียล 10:8-9; เปรียบเทียบข้อ 17-19)

พระเยซูทรงวางพระหัตถ์ขวาของพระองค์บนยอห์นและตรัสว่า “อย่ากลัวเลย เราเป็นเบื้องต้นและเป็นเบื้องปลาย และเป็นผู้ที่ดำรงชีวิตอยู่ เราได้ตายแล้ว และดุเถิด เรายังดำรงชีวิตอยู่ตลอดไป” (วิวรณ์ 1:17-18)

พระยาห์เวห์ตรัสในทำนองเดียวกันว่า “เราเป็นเบื้องต้นและเราเป็นเบื้องปลาย นอกจากเราแล้วไม่มีพระเจ้าอื่น” (อิสยาห์ 44:6; 48:12; เปรียบเทียบ 41:4 และ 43:10)²⁵ ตอนนี้พระเยซูทรงกระทำการแทนพระยาห์เวห์ในฐานะที่เป็นพระบุตรองค์เดียวที่บังเกิดมาและเป็นผู้ทำการแทนของพระองค์เหนือทุกสิ่งที่ทรงสร้าง โดยเฉพาะผู้ที่ถูกสร้างใหม่ซึ่งประกอบด้วยบรรดาผู้เชื่อที่แท้จริง และทรงนี้ก็จะเจอะจนถึงบรรดาผู้เชื่อจากเจ็ดคริสตจักรของเอเชีย

ความเชื่อว่าพระเจามีเพียงองค์เดียวของวิวรณ์

ในการสำรวจวิวรณ์บทที่ 1 โดยย่อนี้ เราไม่พบสิ่งใดที่สนับสนุนความเป็นพระเจ้าของพระคริสต์ คำเรียกว่า “พระเจ้าพระบุตร” ของผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพก็หาไม่พบที่ไหนเลยในวิวรณ์ สิ่งที่เราเห็นแทนก็คือพระสิริของมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบ ผู้เป็นพระฉายาที่สมบูรณ์แบบของพระเจ้า ที่พระองค์ทรงเป็นตัวแทนของพระเจ้าที่ทอแสงพระสิริของพระเจ้าด้วยฤทธาภาพและสง่าราศีที่ไม่มีใครเปรียบได้

จากลักษณะที่เชื่อว่าพระเจามีเพียงองค์เดียวของวิวรณ์นี้ เราควรเรียนรู้ที่จะระมัดระวังการเร่งรีบสันนิษฐานเหมือนที่ผมเคยทำในอดีตว่า สิ่งที่ดีเหมือนจะเป็นชื่อเรียกพระเจ้าในพระคัมภีร์เดิมนั้นสามารถจะสันนิษฐานได้ว่ามีความหมายอย่างเดียวกันเมื่อใช้กับพระคริสต์ ตัวอย่างเช่น “เราเป็นเบื้องต้นและเราเป็นเบื้องปลาย” ในวิวรณ์ 1:17 ก็ยังพบในอิสยาห์ 44:6 และ 48:12²⁶ (เปรียบเทียบ 41:4) เราจะสันนิษฐานโดยไม่ชักช้าไหมว่า “เบื้องต้นและเบื้องปลาย” มีความหมายเหมือนกันในทั้งสองกรณี ที่ผู้กล่าวว่า “เราเป็นเบื้องต้นและเบื้องปลาย” ในวิวรณ์ 1:17 เป็นบุคคลเดียวกับพระยาห์เวห์พระเจ้า?

การพูดว่า “เราเป็นเบื้องต้นและเราเป็นเบื้องปลาย นอกจากเราแล้วไม่มีพระเจ้าอื่น” (อิสยาห์ 44:6) นั้น พระยาห์เวห์ทรงสำแดงพระองค์เองว่าเป็นพระเจ้าเพียงองค์เดียว ซึ่งเป็นการระบุตัวตนที่ไม่สามารถใช้ได้กับพระเยซู เพราะนั่นจะเป็นการกันไม่ให้พระบิดาของพระองค์เป็นพระเจ้า (ซึ่งตรงข้ามกับยอห์น 17:3 ซึ่งกล่าวว่า พระบิดาทรงเป็นพระเจ้าเที่ยงแท้องค์เดียว)²⁷

²⁵ อิสยาห์ 44:6 พระยาห์เวห์ พระมหากษัตริย์ของอิสราเอล และพระผู้ไถ่ของเขา พระยาห์เวห์จอมทัพ ตรัสดังนี้ว่า “เราเป็นเบื้องต้นและเราเป็นเบื้องปลาย นอกจากเราแล้วไม่มีพระเจ้า”

²⁶ อิสยาห์ 48:12 “จงฟังเรา โอ ยาโคบ อิสราเอล ผู้ซึ่งเราเรียก เราคือผู้นั้น เราเป็นเบื้องต้นและเราเป็นเบื้องปลาย”

²⁷ ยอห์น 17:3 “และนี่แหละคือชีวิตนิรันดร์ คือการที่พวกเขาจะรู้จักพระองค์ ผู้ทรงเป็นพระเจ้าเที่ยงแท้องค์เดียว และรู้จักพระเยซูคริสต์ที่พระองค์ทรงใช้มา”

อย่างไรก็ตาม คำเรียกพระเจ้าอย่างแท้จริงที่แสดงถึงเวลาของพระเจ้า ซึ่งมีรากฐานมาจากการเปิดเผยพระองค์เองของพระเจ้าต่อโมเสสที่พุ่มไม้ที่ลุกโชน นั่นก็คือ “ผู้ทรงเป็นอยู่ ผู้ทรงเคยเป็นอยู่ และผู้ที่จะเสด็จมา” (วิวรณ์ 1:4,8; 4:8) คำที่เรียกพระเจ้านี้เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ของวิวรณ์และไม่เคยใช้กับพระเยซู ซึ่งเป็นความจริงที่สอดคล้องกับความเชื่อที่แน่วแน่ว่าพระเจามีเพียงองค์เดียวของวิวรณ์

มันสอดคล้องกับคำสอนในพระคัมภีร์มากกว่าที่จะบอกว่า พระเจ้าได้ทรงมอบคำเรียกและพระลักษณะของพระองค์บางอย่างให้กับพระคริสต์ พระคริสต์ทรงทำหน้าที่เป็นผู้มีอำนาจเต็มของพระเจ้า ที่เมื่อพระองค์ตรัส ก็คือพระเจ้าเป็นผู้ตรัสผ่านพระองค์ เมื่อพระองค์ทรงกระทำสิ่งใด ก็คือองค์ผู้ทรงฤทธานุภาพสูงสุดเป็นผู้ทรงทำงานในพระองค์ และเมื่อพระองค์เสด็จมาในพระนามของพระบิดาของพระองค์ พระเจ้าก็เสด็จเข้ามาในพระองค์ (วิวรณ์ 22:12-13)²⁸

ลูกแกะเมฆโปดกที่ถูกล่า

ไม่มีข้อสงสัยเลยว่า คำเรียกบ่อยมากที่สุดของพระเยซูคริสต์ในวิวรณ์ก็คือ “พระเมฆโปดก” คำนี้ใช้กับพระองค์ในหนังสือวิวรณ์ 28 ครั้ง (= 4 x 7 ตัวเลข 4 และ 7 ที่สำคัญฝ่ายวิญญาณ มีปรากฏอยู่ทั่ววิวรณ์)

ในวิวรณ์ 13:11 มี “ลูกแกะ” อีกตัวหนึ่งที่ปรากฏตัวในโลกโดยเลียนแบบเหมือนลูกแกะเมฆโปดกของพระเจ้าโดยมีจุดประสงค์เพื่อหลอกลวงโลก ดังที่กล่าวว่า “แล้วข้าพเจ้าเห็นสัตว์ร้ายอีกตัวหนึ่งขึ้นมาจากแผ่นดิน มันมีสองเขาเหมือนลูกแกะ และพูดเหมือนอย่างพญานาค” ลูกแกะที่ต่างกันนี้จากการใช้คำเรียกว่า “ลูกแกะ” นั้นเป็นสัญลักษณ์ของ “พระคริสต์องค์ที่ต่างกัน” (เปรียบเทียบ 2 โครินธ์ 11:4)²⁹

การสิ้นพระชนม์ของพระเยซู ผู้เป็นลูกแกะเมฆโปดกของพระเจ้าเพื่อลบล้างบาป เป็นหัวใจสำคัญของพระคัมภีร์ใหม่ตั้งแต่ต้นจนจบ แต่เน้นเด่นชัดขึ้นในวิวรณ์ซึ่งเป็นหนังสือเล่มสุดท้ายของพระคัมภีร์ที่สามารถกล่าวได้ว่าเป็นจุดสำคัญสุดและข้อสรุปของพระคัมภีร์ใหม่ วิวรณ์เป็นหนังสือเพียงเล่มเดียวที่ความสุขจะมีแก่ผู้ที่อ่าน (วิวรณ์ 1:3; 22:7) ในวิวรณ์นี้ พระเยซูทรงโดดเด่นในฐานะลูกแกะเมฆโปดกของพระเจ้าที่ถูกประหาร

หนึ่งในสามของพระกิตติคุณสามเล่มแรกแต่ละเล่ม (มัทธิว มาระโก ลูกา) เน้นไปที่ช่วงสุดท้ายของชีวิตพระเยซู นั่นก็คือ เน้นที่ความทุกข์ทรมานและความตายของพระองค์ หัวข้อนี้ยังเน้นย้ำมากขึ้นในยอห์น คือเกือบครึ่งหนึ่งของพระกิตติคุณยอห์น มุ่งเน้นไปที่ช่วงสุดท้ายของชีวิตพระเยซู กับการสิ้นพระชนม์และการฟื้นคืนพระชนม์ของพระองค์

การสิ้นพระชนม์ของพระองค์ ได้บอกไว้ล่วงหน้าตั้งแต่การประสูติของพระเยซูแล้ว ด้วยภาพของดาบที่แทงหัวใจมารดาของพระองค์ (ลูกา 2:35)

²⁸ วิวรณ์ 22:12-13 “นี่แน่ะ เราจะมาในเร็ว ๆ นี้ และจะนำบำเหน็จของเรามาด้วย เพื่อตอบแทนตามการกระทำของแต่ละคน เราคืออัลฟาและโอเมกา เป็นเบื้องต้นและเบื้องปลาย เป็นปฐมและอวสาน”

²⁹ 2 โครินธ์ 11:4 “เพราะว่าถ้าใครมาเทศนาถึงพระเยซูอีกองค์หนึ่ง ซึ่งไม่ใช่องค์ที่เราเคยเทศนานั้น หรือถ้าพวกท่านรับพระวิญญาณ ซึ่งแตกต่างจากที่ท่านเคยรับนั้น หรือรับข่าวประเสริฐซึ่งแตกต่างกับที่พวกท่านเคยรับไว้แล้ว ท่านทั้งหลายก็ช่างอดกลั้นจริงจัง”

คำเรียกลูกแกะเมฆโปดกของพระเจ้าซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของวิวรรณ์ปรากฏอยู่ในช่วงต้นของพระกิตติคุณยอห์นแล้ว (ยอห์น 1:29,36)³⁰ สารสำคัญของลูกแกะเมฆโปดกของพระเจ้านั้นแทรกซึมอยู่ในพระคัมภีร์ใหม่ นั่นเป็นจุดศูนย์กลางของทุกคำสอนที่แผ่ครอบคลุมคำสอนของพระคัมภีร์ใหม่ ในทางกลับกันนั้น ทุกคำสอนในพระคัมภีร์ใหม่เกี่ยวข้องกับจุดศูนย์กลางนี้ เพราะตราที่คำสอนในพระคัมภีร์ใหม่แผ่ออกมาจากจุดศูนย์กลางนี้ มันก็สามารถถูกโยกกลับไปได้

ใน 1 โครินธ์ 5:7³¹ เปาโลอ้างอิงถึงภาพของลูกแกะปัสกา แม้ว่าเขาจะเขียนบ่อยกว่าถึงความทุกข์ทรมาน ความตาย และการคืนพระชนม์ของพระเยซูด้วยฤทธิ์อำนาจของพระเจ้า ความทุกข์ทรมานของพระเยซูคริสต์ปรากฏเด่นชัดมากในหนังสือฮีบรู อีกทั้งในคำสั่งสอนของอัครทูตหลังวันเทศกาลเพ็นเทคอสต์ในหนังสือกิจการ

หากปราศจากลูกแกะเมฆโปดกของพระเจ้า ก็จะไม่มีการบังเกิดใหม่ ไม่มีการสร้างใหม่ และไม่มีความสำเร็จแบบใน ชีวิตของผู้เชื่อ เมื่อเราเห็นสิ่งที่ล้าลึกของลูกแกะเมฆโปดกของพระเจ้า เราก็จะเข้าใจสิ่งที่ล้าลึกของพระคัมภีร์ใหม่ ลูกแกะเมฆโปดกของพระเจ้าเป็นบ่อน้ำพุที่ทุกสิ่งไหลมาจากที่นั่น นี่เป็นจุดศูนย์กลางของพระคัมภีร์ใหม่ ส่วนที่เหลือเป็นการขยายความและการนำมาประยุกต์ใช้

ลูกแกะที่ถวายบูชาจะต้องไม่มีจุดตำหนิหรือมีตำหนิ (1 เปโตร 1:19)³² นั่นเป็นเหตุผลที่มีแต่พระเยซูผู้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบเท่านั้นที่สามารถเป็น “พระผู้ช่วยโลกให้รอด” (ยอห์น 4:42; 1 ยอห์น 4:14)³³ “ไม่มีนามอื่นท่ามกลางมนุษย์ทั่วได้ฟา ซึ่งให้เราทั้งหลายรอดได้” (กิจการ 4:12)³⁴

พระเยซูไม่เคยรับการนมัสการในวิวรรณ์

คำภาษากรีกของ “นมัสการ” คือ *proskyneō* ซึ่งมีปรากฏ 60 ครั้งในพระคัมภีร์ใหม่ โดยพบ 24 ครั้ง (40%) ในวิวรรณ์ นั่นเป็นจำนวนปรากฏที่มากสำหรับหนังสือเล่มเดียว แต่การปรากฏทั้ง 24 ครั้งของ *proskyneō* ในวิวรรณ์ไม่ได้อ้างถึงพระเยซูเลย โดยยกเว้นข้อเดียวที่อาจเป็นไปได้! เป้าหมายของการนมัสการในวิวรรณ์คือพระยาห์เวห์แต่ผู้เดียว ไม่ใช่พระเยซูคริสต์

ความจริงข้อนี้อาจทำให้คริสเตียนรู้สึกไม่สบายใจ แต่ก็สอดคล้องกับข้อเท็จจริงที่ว่าหนังสือวิวรรณ์ให้ความสำคัญกับพระเยซูน้อยกว่าพระเจ้ายิ่งกว่า พระนามของ “พระเยซู” มีปรากฏเพียง 14 ครั้งในวิวรรณ์ ซึ่งเป็นจำนวนน้อยเพราะว่า “พระเยซู” มีปรากฏประมาณ 917 ครั้งในพระคัมภีร์ใหม่ (แม้แต่ฟิลิปปีซึ่งเป็นผู้จดหมายสั้น ๆ ก็ยังมีปรากฏถึง 22 ครั้ง) คำว่า “พระคริสต์” มีปรากฏมากกว่า 500 ครั้งในพระคัมภีร์ใหม่

³⁰ ยอห์น 1:36 และท่านมองดูพระเยซูขณะที่พระองค์เสด็จผ่านไป และท่านกล่าวว่า “จงดูพระเมฆโปดกของพระเจ้า”

³¹ 1 โครินธ์ 5:7 “จงชำระเชื้อเก่าเสีย เพื่อท่านทั้งหลายจะได้เป็นแป้งดิบก้อนใหม่ ดังเช่นที่ท่านเป็นพวกไร้เชื้อ เพราะพระคริสต์ผู้ทรงเป็นปัสกาของเราถูกถวายบูชาแล้ว”

³² 1 เปโตร 1:19 “แต่ด้วยพระโลหิตล้ำค่าของพระคริสต์ ดึงเลือดลูกแกะที่ไร้ตำหนิและไร้จุดตำหนิ”

³³ ยอห์น 4:42 พวกเขาพูดกับหญิงคนนั้นว่า “ตั้งแต่นั้นเป็นต้นไป ที่เราเชื่อมั่นไม่ใช่เพราะคำพูดของเจ้า แต่เพราะเราได้ยินเอง และเรารู้ว่าท่านผู้นี้เป็นพระผู้ช่วยโลกให้รอดที่แท้จริง”

³⁴ กิจการ 4:12 ในผู้อื่นความรอดไม่มีเลย เพราะว่ามีนามอื่นซึ่งให้เราทั้งหลายรอดได้ นั่นไม่โปรดให้มีท่ามกลางมนุษย์ทั่วได้ฟา

แต่มีปรากฏเพียง 7 ครั้งในวิวรณ์ (เทียบกับ 46 ครั้งในเอเฟซัส) นี่ไม่ได้ชี้ให้เห็นหรือว่าพระเยซูคริสต์ไม่ใช่บุคคลผู้เป็นศูนย์กลางในวิวรณ์?

ในพจนานุกรมภาษากรีก-อังกฤษฉบับ BDAG และ Thayer นั้นโดยพื้นฐานแล้ว *proskyneō* หมายถึง “การคุกกราบลง” (ดูรายละเอียดทั้งหมดในบทที่ 8) คำนี้สามารถใช้ในความหมายที่อ่อนน้อม (การคุกกราบลงโดยไม่ได้นมัสการ) หรือในความหมายที่จัดจ้านแน่วแน่ (นมัสการ) ตัวอย่างของความหมายที่อ่อนน้อมจะพบในวิวรณ์ 3:9 “เราจะทำให้พวกเขามาและหมอบลงแทบเท้าของเจ้า และรับรู้ว่าเรารักพวกเจ้า” (ฉบับ NIV) การหมอบกราบตรงนี้ไม่ใช่การนมัสการ แต่เป็นการนอบน้อมต่อหน้าบรรดาผู้เชื่อ

มันจะเป็นเรื่องน่าแปลกใจกับผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพที่หนังสือวิวรณ์ไม่เคยใช้ *proskyneō* กับพระเยซู ไม่ว่าจะเป็นด้วยความหมายที่อ่อนน้อมและความหมายที่จัดจ้านแน่วแน่ โดยมีข้อยกเว้นเพียงอย่างเดียวและจำกัดของวิวรณ์ 5:14 เพื่อให้เห็นสิ่งนี้ ตอนนี้เราจะอธิบายคร่าว ๆ เกี่ยวกับ *proskyneō* ในวิวรณ์ และต่อไปเราจะเจออีกคำคือ *piptō* (ทรุดตัวลง)

คำว่า *proskyneō* ใช้สองครั้งกับการหมอบกราบลงของยอห์นตรงหน้าทูตสวรรค์ที่สำแดงให้เขาเห็นสิ่งต่างๆ ในสวรรค์ “ข้าพเจ้าก็หมอบลงแทบเท้าของท่านเพื่อนนมัสการท่าน” (วิวรณ์ 19:10) และ “ข้าพเจ้าก็หมอบลงนมัสการแทบเท้าทูตสวรรค์ที่สำแดงสิ่งเหล่านี้แก่ข้าพเจ้า” (วิวรณ์ 22:8) ยอห์นหมอบกราบลงตรงหน้าทูตสวรรค์ แต่ทูตสวรรค์หยุดเขาไว้และพูดว่า “ท่านอย่าทำแบบนี้! เราเป็นผู้ร่วมรับใช้เช่นเดียวกับท่านและพวกพี่น้องของท่านซึ่งเป็นผู้เผยพระวจนะ และพวกที่ถือรักษาถ้อยคำในหนังสือนี้ จงนมัสการพระเจ้าเถิด” (วิวรณ์ 22:9)

ในวิวรณ์ 1:17 ยอห์นทรุดตัวลงแทบพระบาทของพระเยซูด้วยความกลัว แต่คราวนี้คำที่ใช้ไม่ใช่ *proskyneō* แต่เป็น *piptō* (ล้มลง)

เมื่อเห็นพระองค์ ข้าพเจ้าก็ล้มลงแทบพระบาทเหมือนกับตายแล้ว จากนั้นพระองค์ทรงวางพระหัตถ์ขวาบนข้าพเจ้าและตรัสว่า “อย่ากลัวเลย เราเป็นเบื้องต้นและเบื้องปลาย” (วิวรณ์ 1:17 ฉบับ NIV)

อีกสองสามบทต่อมาในวิวรณ์ 5:8 ก็มีการใช้ *piptō* อีกครั้งเกี่ยวกับพระเยซู “สิ่งมีชีวิตทั้งสี่และผู้อาวูโสย์สิบสี่คนนั้น ก็ทรุดตัวลงต่อพระพักตร์พระเมษโปดก” ในพระคัมภีร์ภาษาอังกฤษทั้งหมดแปลคำ *piptō* ตรงนี้ว่า “ล้มลง” (หรือที่คล้ายกัน) แทนที่จะแปลว่า “นมัสการ”

มีการใช้ *piptō* ที่คล้ายกันนี้อีกเพียงครั้งเดียวในวิวรณ์ ในกรณีนี้พระเมษโปดกไม่ได้อยู่ตามลำพัง แต่อยู่เบื้องขวาของพระเจ้าผู้ประทับบนพระที่นั่ง

“ขอถวายคำสดุดี พระเกียรติ พระสิริ และเดชานุภาพแด่พระองค์ผู้ประทับบนพระที่นั่งและแด่พระเมษโปดกตลอดไปเป็นนิรันดร์!” สิ่งมีชีวิตทั้งสี่ร้องว่า “อาเมน” และพวกผู้อาวูโสย์ก็ทรุดตัวลง (*piptō*) และนมัสการ (*proskyneō*) (วิวรณ์ 5:13-14 ฉบับ NIV)

วิวรณ์ 5:8 และ 5:13-14 พระคัมภีร์สองตอนที่ยังอ้างถึงนี้ เป็นเพียงสองตอนเท่านั้นในวิวรณ์ที่เข้ามาใกล้การนมัสการพระเยซู ในวิวรณ์ 5:8 ที่สิ่งมีชีวิตทั้งสี่และผู้อาวุโสสี่สิบสี่คนก็ทรุดตัวลงต่อพระพักตร์พระเยซู แต่ไม่มีการกล่าวถึงการนมัสการ ในวิวรณ์ 5:14 ที่เพิ่งอ้างถึง เราจะเห็นคำภาษากรีกสองคำที่กล่าวถึงข้างต้น คือ *piptō* (แปลว่า “ทรุดตัวลง”) และ *proskyneō* (แปลว่า “นมัสการ”) ครั้งนี้การนมัสการถูกกล่าวถึงก็เพราะส่วนใหญ่แล้วการนมัสการมุ่งไปที่พระองค์ผู้ที่ “ประทับบนพระที่นั่ง” ซึ่งก็คือพระเจ้า

นี่เป็นข้อสังเกตที่สำคัญ นั่นคือ ในหนังสือวิวรณ์ที่นอกเหนือจาก 5:14 แล้ว คำว่า *proskyneō* จะอ้างถึงพระเจ้าเสมอ และไม่เคยหมายถึงพระเยซูโดยไม่มีข้อยกเว้นเลย³⁵ ดังนั้นจึงเป็นที่ชัดเจนว่า เมื่อ *proskyneō* ได้ใช้กับทั้งพระเจ้าและพระเยซูในวิวรณ์ 5:14 ข้อเดียวนั้น ก็จะเป็นพระเจ้าและไม่ใช่พระเยซูที่เป็นเหตุผลหลักของการใช้ *proskyneō* สิ่งนี้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงที่ว่าในบริบทถัดมาของวิวรณ์ 5:14 บุคคลที่เป็นจุดศูนย์กลางก็คือพระเจ้าผู้ประทับบนพระที่นั่งของพระองค์

เรานึกถึงวิธีที่ชาวอิสราเอลกราบลงต่อพระเจ้าและต่อกษัตริย์ดาวิด (โปรดสังเกตคำที่เน้น)

1 พงศาวดาร 29:20 แล้วดาวิดก็ตรัสกับชุมนุมชนทั้งหมดว่า “บัดนี้ จงสรรเสริญพระยาห์เวห์พระเจ้าของท่านทั้งหลาย!” และชุมนุมชนทั้งหมดก็สรรเสริญพระยาห์เวห์พระเจ้าของบรรพบุรุษของพวกเขาทั้งหลาย และกราบถวายบังคมต่อพระยาห์เวห์ และต่อกษัตริย์ (ฉบับ NJB)³⁶

ในต้นฉบับภาษาฮีบรูของข้อนี้ มีคำ YHWH ปรากฏสามครั้ง ข้อนี้ในฉบับ LXX คำที่แปลว่า “กราบถวายบังคม” ก็คือ *proskyneō* เป็นคำเดียวกันเลยกับที่ใช้ในวิวรณ์ 5:14 การใช้ *proskyneō* ใน 1 พงศาวดาร 29:20 เป็นสิ่งสำคัญเพราะมันบอกกับเราว่า ผู้แปลฉบับ LXX ไม่ได้ลังเลที่จะใช้ *proskyneō* กับดาวิดในเมื่อ *proskyneō* ก็ใช้กับพระยาห์เวห์ด้วย! ความคล้ายคลึงกันระหว่างดาวิดใน 1 พงศาวดาร 29:20 กับพระเยซูในวิวรณ์ 5:14 เด่นชัดมากขึ้นด้วยความจริงที่ว่า พระเยซูทรงเป็นพระเมสสิยาห์ตามที่ได้เผยพระวจนะไว้จากเชื้อสายของดาวิด

เราสังเกตว่าใน 1 พงศาวดาร 29:20 นั้น บุคคลหลักที่มุ่งหมายให้รับการนมัสการนั้นไม่ใช่ดาวิด แต่เป็นพระยาห์เวห์ด้วยข้อเท็จจริงที่ดาวิดกล่าวว่า “บัดนี้ จงสรรเสริญพระยาห์เวห์พระเจ้าของท่านทั้งหลาย” แต่นั่นก็ไม่ได้ตัดโอกาสดาวิดในการมีส่วนร่วมกับการนมัสการพระยาห์เวห์ในฐานะผู้รับ *proskyneō*

การใช้คำ *piptō* และ *proskyneō* รวมกันมีปรากฏในวิวรณ์ 7:11 แต่ไม่ได้อ้างถึงพระเยซู

... พวกเขาหมอบชบหน้าลงต่อหน้าพระที่นั่งและนมัสการพระเจ้า ร้องว่า “อาเมน! ขอให้คำสรรเสริญ พระสิริ พระปัญญา คำขอบพระคุณ พระเกียรติ ฤทธานุภาพ และพระกำลัง มีแด่พระเจ้าของเราสืบๆ ไปเป็นนิรันดร์ อาเมน!” (วิวรณ์ 7:11-12 ฉบับ NIV)

³⁵ ยกเว้นการปรากฏของ *proskyneō* ที่กล่าวถึงการบูชา (นมัสการ) สัตว์ร้าย

³⁶ ฉบับอมตธรรมร่วมสมัยแปลว่า “เขาทั้งปวงก็หมอบกราบต่อหน้าองค์พระผู้เป็นเจ้าและกษัตริย์” และฉบับมาตรฐาน 2011 แปลว่า “และเขาทั้งหลายก็ลงนมัสการพระยาห์เวห์ และถวายบังคมแด่พระราช” (ผู้แปล)

มีการกล่าวถึงพระเจ้าผู้ประทับบนพระที่นั่งของพระองค์ แต่ไม่ได้มีการกล่าวถึงพระเมษโปดก การใช้ *piptō* และ *proskyneō* รวมกันจะเห็นได้อีกในข้อต่อไป

แล้วผู้อาวุโสทั้งสี่สิบสี่คนซึ่งนั่งบนบัลลังก์ของตนต่อหน้าพระเจ้า ก็หมอบกราบลงนมัสการพระเจ้า ทูลว่า “ข้าแต่องค์ผู้เป็นเจ้า พระเจ้าผู้ทรงฤทธานุภาพสูงสุด ผู้ทรงเป็นอยู่และผู้ทรงเคยเป็นอยู่ พวกข้าพระองค์ขอบพระคุณพระองค์ เพราะพระองค์ได้ทรงสำแดงฤทธานุภาพยิ่งใหญ่ของพระองค์ และได้ทรงเริ่มครอบครองแล้ว” (วิวรณ์ 11:16-17 ฉบับ NIV)

ผู้อาวุโสทั้ง 24 คนขอบพระคุณพระองค์ “ผู้ที่เป็นอยู่และผู้เคยเป็นอยู่” ซึ่งเป็นคำเรียกของพระยาห์เวห์ที่เราได้เห็นแล้ว ผู้อาวุโสทั้งหมดก็หมอบกราบนมัสการพระเจ้า แต่ก็ไม่ได้มีการกล่าวถึงพระเมษโปดกอีกเช่นกัน

ข้อสุดท้ายในวิวรณ์ที่มีทั้ง *piptō* และ *proskyneō* ก็คือวิวรณ์ 19:4 ซึ่งไม่ได้กล่าวถึงพระเมษโปดกเลย “และผู้อาวุโสทั้ง 24 คนกับสิ่งมีชีวิตทั้งสี่ ก็ทรุดตัวลงนมัสการพระเจ้าผู้ประทับบนพระที่นั่ง”

ในสมัยที่เป็นผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ ผมเห็นว่าพระเยซูทรงเป็นศูนย์กลางของการนมัสการในวิวรณ์ แต่ว่ามีเพียงข้อเดียว (วิวรณ์ 5:14) ที่สนับสนุนความเป็นไปได้ในเรื่องนั้น แต่ข้อสนับสนุนก็อ่อนน้ำหนักด้วยข้อเท็จจริงที่ว่า พระเมษโปดกไม่ได้ปรากฏพระองค์แต่เพียงลำพัง แต่ทรงอยู่ข้าง ๆ พระเจ้าผู้ประทับบนพระที่นั่ง มีกรณีเดียวของการยกย่องเทิดทูนพระเยซูตามลำพังองค์เดียวก็คือในวิวรณ์ 5:8³⁷ แต่ไม่ใช่ด้วยคำ *proskyneō* แต่ด้วยคำ *piptō* ซึ่งเป็นคำที่ไม่ได้แปลว่า “นมัสการ” ในพระคัมภีร์ภาษาอังกฤษทั้งหลาย อันที่จริงวิวรณ์ 5:8 แทรกอยู่กลางระหว่างบทวิวรณ์บทที่ 4 กับบทที่ 6 ซึ่งทั้งสองบทมีศูนย์กลางอยู่ที่การนมัสการพระยาห์เวห์

ศูนย์กลางของการนมัสการในวิวรณ์นั้นไม่ใช่พระเมษโปดก แต่เป็นผู้ที่ประทับอยู่บนพระที่นั่งของพระองค์ พระเมษโปดกไม่ใช่ผู้ครอบครองหลักของพระที่นั่งนั้น เพราะพระที่นั่งนั้นเป็นของ พระเจ้าผู้ที่ถูกกล่าวถึงหลายครั้งมากกว่าประทับบนพระที่นั่งนั้น พระเยซูทรงมีพระที่นั่งของพระองค์เองที่ต่างจากพระที่นั่งของพระเจ้า (วิวรณ์ 3:21)³⁸ เราได้นั่งกับพระเยซูบนพระที่นั่งของพระองค์เหมือนกับที่พระเยซูทรงได้นั่งกับพระบิดาของพระองค์บนพระที่นั่งของพระบิดาของพระองค์

หนังสือวิวรณ์ยึดมั่นอย่างมากกับความเชื่อว่าพระเจ้ามีเพียงองค์เดียว ในนิมิตในสวรรค์ของยอห์นนั้น ไม่มีผู้ใดนอกจากพระเจ้าที่ได้รับการนมัสการเหนือสิ่งอื่นใดทั้งหมด และพระองค์คือผู้ที่ประทับบนพระที่นั่งตรงกลาง

³⁷ วิวรณ์ 5:8 “เมื่อพระองค์ทรงรับหนังสือนั้นแล้ว สิ่งมีชีวิตทั้งสี่และผู้อาวุโสสี่สิบสี่คนนั้น ก็ทรุดตัวลงเฉพาะพระพักตร์พระเมษโปดก แต่ละคนถือพิณและถือขามทองคำบรรจเครื่องหอม ซึ่งเป็นคำอธิฐานของบรรดาธรรมิกชน”

³⁸ วิวรณ์ 3:21 “คนที่ชนะ เราจะให้เขานั่งกับเราบนพระที่นั่งของเรา เหมือนอย่างที่เรามีชัยชนะแล้ว และได้นั่งกับพระบิดาของเราบนพระที่นั่งของพระองค์”

ข้อสังเกตเพิ่มเติม: การเสด็จกลับมาอีกครั้งของพระยาห์เวห์

วิวรณ์ 22:12-13 ¹²“ดูเถิด เราจะมาในเร็ว ๆ นี้ และจะนำบำเหน็จของเรามาด้วย เพื่อตอบแทนตามการกระทำของแต่ละคน ¹³เราคืออัลฟาและโอเมกา เป็นเบื้องต้นและเบื้องปลาย เป็นปฐมและอวสาน”

เราไม่สามารถจะสรุปจากพระคัมภีร์ตอนนี้ว่าเป็นเพราะข้อ 12 มีคำว่า “เราจะมาในเร็ว ๆ นี้” พระคัมภีร์ตอนนี้จึงหมายถึงพระเยซู เนื่องจากการที่ความเชื่อในตรีเอกานุภาพกันไม่ให้พระยาห์เวห์มีความสำคัญในคริสตจักร นั่นจึงไม่ได้รับรู้กันโดยทั่วไปว่า พระสิริของพระยาห์เวห์จะถูกสำแดงเมื่อพระเยซูเสด็จกลับมา นี่ไม่ได้เป็นการปฏิเสธว่าวิวรณ์พูดถึงการเสด็จกลับมาของพระเยซู (วิวรณ์ 1:7; 22:20)³⁹ ถึงกระนั้นก็ยังมีความสำคัญพอ ๆ กันที่ต้องสังเกตว่า พระคัมภีร์หลายข้อที่อยู่นอกวิวรณ์พูดถึงการเสด็จมาของพระยาห์เวห์ในภาพเหตุการณ์ต่าง ๆ กัน เช่น “พระยาห์เวห์เสด็จจากซีนาย และทรงฉายแสงอรุณจากเสอีร์” (เฉลยธรรมบัญญัติ 33:2); “พระเจ้าของเราเสด็จมา” (สดุดี 50:3) หรือที่ “พระยาห์เวห์พระเจ้าของข้าพเจ้าจะเสด็จมา” (เศคาริยาห์ 14:5); “พระยาห์เวห์ทรงเมฆที่เคลื่อนมาอย่างรวดเร็ว และเสด็จมายังอียิปต์” (อิสยาห์ 19:1); “พระสิริของพระยาห์เวห์จะถูกเผยให้เห็น และมนุษย์ทุกคนจะมองเห็นด้วยกัน” (อิสยาห์ 40:5); “องค์พระผู้เป็นเจ้ากำลังเสด็จมาพร้อมกับผู้บริสุทธ์ของพระองค์เป็นหมื่น ๆ” (ยูดา 1:14) เราเห็นสิ่งนี้เช่นกันในวิวรณ์

วิวรณ์ 6:15-17 ¹⁵ [คนทั้งหลายในโลก พวกคนใหญ่คนโตและต่ำต้อย] ต่างซ่อนตัวอยู่ในถ้ำและโขดหินตามภูเขา ¹⁶ พวกเขาร้องกับภูเขาและโขดหินว่า “จงล้มทับเราและจงซ่อนเราไว้ให้พ้นจากพระพิภพของพระองค์ผู้ประทับอยู่บนพระที่นั่ง และจากพระพิโรธของพระเมษโปดก ¹⁷ เพราะว่าวันสำคัญแห่งพระพิโรธของพระองค์มาถึงแล้ว และใครจะสามารถยืนหยัดอยู่ได้เล่า” (ฉบับ ESV)

คำพหูพจน์ว่า “ของพวกพระองค์” (“พระพิโรธของพวกพระองค์”) ตรงนี้หมายถึงสองบุคคล คือพระยาห์เวห์พระเจ้าผู้ประทับบนพระที่นั่งของพระองค์และพระเยซูคริสต์พระเมษโปดก ถ้าพระยาห์เวห์ไม่ปรากฏให้เห็นในแบบที่มองเห็นได้ (สังเกตคำว่า “พระพิภพ”) แล้วทำไมผู้คนทั้งหลายในโลกนี้จึงพยายามซ่อนตัวจากพระองค์เล่า? พระยาห์เวห์ผู้ประทับบนพระที่นั่งของพระองค์นั้นถูกกล่าวถึงก่อนพระเมษโปดก เพราะการเสด็จมาเกี่ยวข้องกับพระยาห์เวห์และพระเมษโปดกด้วย

ในวิวรณ์ 22:7 เป็นคำประกาศว่า “นี่แน่ะ เราจะมาในเร็ว ๆ นี้” สองข้อก่อนหน้านี้อธิบายถึงพระเจ้า คือ “พระเจ้า” (ข้อ 5)⁴⁰ และ “พระเจ้าแห่งดวงวิญญาณของเหล่าผู้เผยพระวจนะ” (ข้อ 6)⁴¹ ซึ่งตรงกันข้ามกับความคาดหวังของเรา ข้อ 3 พูดถึง “พระที่นั่งของพระเจ้าและของพระเมษโปดก”⁴² ซึ่งแยกให้เห็นความ

³⁹ วิวรณ์ 1:7 “นี่แน่ะ พระองค์จะเสด็จมาพร้อมกับหมู่เมฆ และนิยน์ดาทุกดวงจะเห็นพระองค์ แม้แต่คนทั้งหลายที่แทงพระองค์ และมนุษย์ทุกเผ่าพันธุ์ทั่วโลกจะคร่ำครวญเพราะพระองค์ จะเป็นไปอย่างนั้น อาเมน”

⁴⁰ วิวรณ์ 22:5 “กลางคืนจะไม่อีกต่อไป เขาไม่ต้องการแสงตะเกียง หรือแสงอาทิตย์ เพราะว่าพระเจ้าจะทรงเป็นแสงสว่างของเขา และเขาจะครอบครองอยู่ตลอดไปเป็นนิรันดร์” (ฉบับ 1971)

⁴¹ วิวรณ์ 22:6 “ถ้อยคำเหล่านี้จริงแท้และเชื่อถือได้ องค์พระผู้เป็นเจ้าพระเจ้าแห่งดวงวิญญาณของเหล่าผู้เผยพระวจนะ ทรงส่งทูตสวรรค์ของพระองค์มาสำแดงถึงแก่บรรดาผู้รับใช้ของพระองค์ให้เห็นสิ่งต่างๆ ที่จะต้องเกิดขึ้นในไม่ช้า” (ฉบับอมตธรรมร่วมสมัย)

⁴² วิวรณ์ 22:3 “พระที่นั่งของพระเจ้าและของพระเมษโปดกจะตั้งอยู่ที่นั่น และบรรดาผู้รับใช้ของพระองค์จะนมัสการพระองค์”

แตกต่างระหว่างพระเจ้ากับพระเมษโปดกอีกเช่นกัน ไม่มีข้อสงสัยเลยว่าพระยาห์เวห์เป็นผู้ที่กำลังตรัสในข้อ 7 (นี่แน่ะ เราจะมาในเร็ว ๆ นี้) และพระองค์จะเสด็จกลับมาพร้อมกับพระเมษโปดก